

29.03.24

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**29 Mart 2024
Cuma**

29.03.24

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

29 Mart 2024 Cuma

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Sistemik Önemli Bankalarca Hazırlanacak Önlem Planlarına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Kocaeli Üniversitesi Enerji Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik
- Mardin Artuklu Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

KURUL KARARI

- Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 28/03/2024 Tarihli ve 12532 Sayılı Kararı

Zorunlu ihtiyacın gözü faiz yükünü görmüyor

Vatandaşın, ancak zorunluluk halinde kullanma yoluna gittiği karttan nakit çekim ve kredili mevduat hesaplarında (KMH), aylık yüzde 5 seviyesine çıkartılan faiz oranına rağmen, tarihi rekor görüldü.

Şebnem TURHAN

Faizde artış KMH kapısını kapatmaya yetmedi Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun haftalık verilerine göre bireysel kredili mevduat hesapları 22 Mart haftasında 202.85 milyar lira ile rekor seviyeye yükseldi. BKM verileri de kredi kartından nakit çekimin şubatta zirveyi gördüğünü ortaya koydu.

Merkez Bankası'nın bu ay başında faiz oranlarını yüzde 5'e yükselttiği kredi kartından nakit çekim ve kredili mevduat hesapları kullanımı tarihi zirvelerinde seyrediyor. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu haftalık verilerine göre 22 Mart haftasından bireysel kredili mevduat hesaplarının kullanımı 202 milyar 850 milyon lira ile rekor kırdı. Bankalararası Kart Merkezi verilerine göre de kredi kartından nakit çekim şubatta 121 milyar 255,75 milyon lira ile rekor kırdı. Şubatta kredi kartından nakit çekim geçen yıl şubatin yüzde 133,24 üzerine çıktı.

Bireysel KMH'ta haftalık artış yüzde 7,1

BDDK haftalık verilerine göre 22 Mart haftasında hem bireysel hem de tüzel kişilerin kredili mevduat hesapları kullanımında artış devam etti. Oysa Merkez Bankası 6 Mart'ta bu kanaldan nakit çekimin faiz oranının yüzde 5'e yükseltmişti. BDDK haftalık verilerine göre 22 Mart haftasında bireysel kredili mevduat hesapları 15 Mart haftasına göre yüzde 7,1 artarak 202 milyar 850 milyon liraya yükseldi. Geçen yılın aynı haftasına göre ise artış yüzde 70 olarak hesaplandı. Tüzel kişilerin kredili mevduat hesabı artışı ise daha düşük seviyede. Özellikle 8 Mart haftasından sonra

yavaşlama dikkat çekici. 22 Mart haftasında tüzel kişilerin kredili mevduat hesabı artışı bir önceki haftaya göre sadece yüzde 0,22 olurken geçen yılın aynı haftasına göre artış da yüzde 30,6 oldu.

Geçen yılın ilk iki ayını ikiye katladı

BKM verilerine göre mart başında faizi yüzde 5'e çıkarılan kredi kartından nakit çekim yılın ilk iki ayında 237.4 milyar liraya yükseldi. Geçen yılın iki ayındaki 109.1 milyar liraya göre yüzde 117,4 artış yaşandı. İki aydaki nakit çekim geçen yılın ilk çeyreğindeki 182 milyar 896 milyon lirayı da geride bırakmayı başardı. Kredi kartından nakit çekim hazirandaki ilk politika faizi artışı sonrasında sert gerilerken temmuz ayından bu yana ise aralıksız yükselişini devam ettiriyor.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) haftalık verilerine göre, bankacılık sektörünün kredi hacmi 22 Mart itibarıyla 49 milyar 167 milyon lira artış gösterdi. Toplam kredi hacmi 12 trilyon 661 milyar 755 milyon liradan 12 trilyon 710 milyar 921,5 milyon liraya çıktı. Bankacılık sektöründe toplam mevduat ise bankalar arası dahil geçen hafta 34 milyar 399,5 milyon lira azalarak 15 trilyon 507 milyar 166 milyon liraya geriledi. Tüketici kredilerinin tutarı, 22 Mart itibarıyla 17 milyar 564 milyon lira artışla 1 trilyon 611 milyar 805 milyon liraya yükseldi. Söz konusu kredilerin 442 milyar 549 milyon lirası konut, 92 milyar 847 milyon lirası taşıt ve 1 trilyon 76 milyar 409 milyon lirası ihtiyaç kredilerinden oluştu. Bu dönemde taksitli ticari kredilerin tutarı 615,4 milyon lira artarak 1 trilyon 574 milyar 662 milyon liraya çıktı. Bankaların bireysel kredi kartı alacakları da yüzde 0,9 artışla 1 trilyon 322 milyar 226 milyon liraya yükseldi. Bireysel kredi kartı alacaklarının 588 milyar 892 milyon lirasını taksitli, 733 milyar 335 milyon lirasını taksitsiz borçlar oluşturdu.

Yurtiçi yerleşiklerin döviz mevduatı bir haftada 3.6 milyar dolar arttı

Merkez Bankası haftalık para ve banka istatistiklerine göre geçen hafta yurtiçi yerleşiklerin döviz mevduatı parite etkisinden arındırılmış olarak 3 milyar 608 milyon dolar artış gösterdi. 22 Mart ile biten haftada gerçek kişilerin döviz mevduatı parite etkisinden arındırılmış olarak 2 milyar 212 milyon dolar yükselirken, tüzel kişilerin döviz mevduatında parite etkisinden arındırılmış artış 1 milyar 397 milyon dolar oldu. Parite etkisinden arındırılmamış olarak toplam döviz mevduatı da 15 Mart haftasındaki 182.82 milyar dolardan 22 Mart haftasında 185.83 milyar dolara çıktı. 15 Mart haftasında da parite etkisinden arındırılmış döviz mevduatı 1 milyar 990 milyon dolar yükselmişti. Öte yandan BDDK verilerine göre kur korumalı mevduat hacmindeki düşüşte ivme kaybı devam etti. 22 Mart haftasında kur korumalı mevduat hesapları 7.2 milyar lira düşüşle 2.28 trilyon liraya geriledi. Kur korumalı mevduatlarda geçen hafta yaşanan düşüş Ekim 2023'ten bu yana kaydedilen en yavaş gerileme oldu.

Yabancı yatırımcı 5 hafta sonra alıma geçti

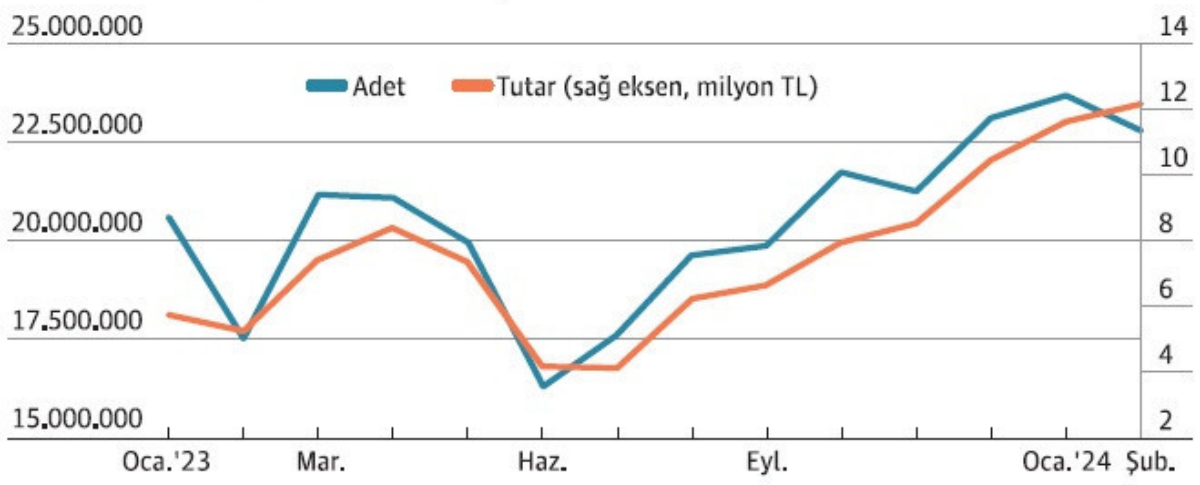
Yabancı yatırımcı, 5 hafta aralıksız hisse satışından sonra 22 Mart haftasında alım tarafına geçti ve 428.8 milyon dolarlık net hisse alışı yaptı. Önceki 5 haftada

toplamda 644,3 milyon dolarlık satış yapmıştı. Merkez Bankası (TCMB) tarafından açıklanan verilere göre, aynı hafta DİBS (Kesin Alım) net satımları 103.8 milyon dolar oldu. Yurt dışında yerleşiklerin DİBS (Ters Repo) satımları net 8.9 milyon dolar, net DİBS (Teminat) satımları 20.1 milyon dolar olarak hesaplandı. DİBS (Ödünç) işlemi gerçekleşmezken, şirket borçlanma senetleri alımları net 4.4 milyon dolar seviyesinde gerçekleşti. Yurt dışında yerleşik kişilerin hisse senedi stokları piyasa değeri 34 milyar 36,4 milyon dolar olurken, DİBS (Kesin Alım) stokları 2 milyar 219,6 milyon dolar, DİBS (Ters Repo) stokları 1 milyar 726,6 milyon dolar, DİBS (Teminat) stokları 1 milyar 658,2 milyon dolar hesaplandı. Şirket borçlanma senedi stokları 105.8 milyon dolar seviyesinde açıklandı.

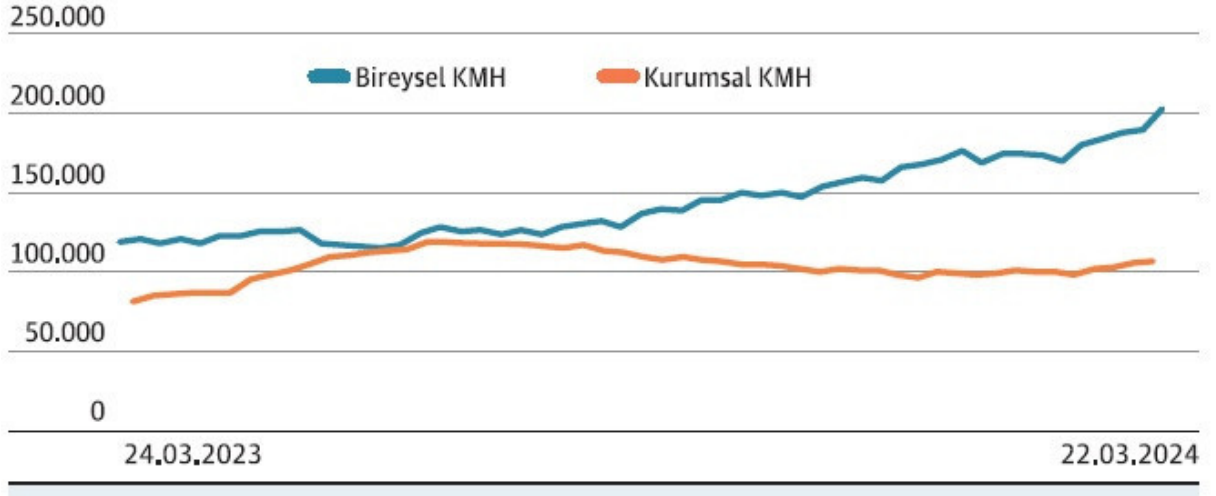
Net uluslararası rezervler 4.4 milyar dolar geriledi

Merkez Bankası'nın rezerv kaybı 22 Mart ile biten haftada da devam etti. Merkez Bankası haftalık para ve banka verilerine göre Merkez Bankası net uluslararası rezervleri 22 Mart itibarıyla 4 milyar 416 milyon dolar düşüşle 15 milyar 209 milyon dolara indi. Bu 25 Ağustos 2023 haftasından bu yana net uluslararası rezervlerde görülen en düşük seviyeye işaret ediyor. 29 hafta boyunca bu kadar düşük seviye görülmemişti. Merkez Bankası'nın swap hariç net rezervi de 15 Mart haftasındaki -59.7 milyar dolardan 22 Mart haftasında -65.1 milyar dolara indi. Merkez Bankası toplam rezervleri de 15 Mart haftasındaki 127.9 milyar dolardan 22 Mart haftasında 123.8 milyar dolara geriledi. Toplam rezervler 10 haftadır aralıksız geriliyor. Geçen hafta brüt döviz rezervleri 4.21 milyar dolar azalarak 74 milyar 891 milyon dolardan 70 milyar 681 milyon dolara geriledi ve 7 Temmuz 2023 tarihinden bu yana en düşük seviyesini gördü. Aynı dönemde altın rezervleri artışını sürdürdü; 157 milyon dolar yükselerek 53 milyar 6 milyon dolardan 53 milyar 163 milyon dolara geldi. Altın rezervleri 24 Mart 2023 tarihinde görülen 53 milyar 358 milyon doların ardından en yüksek seviyesine çıktı.

Kredi kartlarından nakit çekim adet ve tutarları

Kaynak: BKM

Kredili mevduat hesaplarında değişim (milyon TL)

Türkiye'de yüzde 1'lik kesim servetin yüzde 40'ını alıyor

İsviçreli Credit Suisse ve UBS'nin verilerine göre, Türkiye'de en zengin yüzde 1'lik kesim ülkedeki servetin yüzde 40'ını alıyor. Halkın yüzde 71'inin serveti ise 10 bin dolardan (yaklaşık 332 bin TL) az.

Avrupa'da servet dağılımında görülen adaletsizliğinin en yüksek olduğu ülkelerin başında Türkiye geliyor. **Türkiye'de en zengin yüzde 1'lik kesim ülkedeki servetin yüzde 40'ını alıyor.** Türkiye bu kritere göre Avrupa'da servet dağılımı adaletsizliği ilk sırada yer alıyor.

En zengin yüzde 5 ve en zengin yüzde 10'un servetten aldığı paya bakıldığında Türkiye ikinci sırada bulunuyor. Servet dağılımı adaletsizliğini gösteren Gini katsayısında da Türkiye üçüncü sırada.

Eşitsizlik artıyor

Credit Suisse ve UBS tarafından yayımlanan verilere göre Türkiye'de servet dağılımı oldukça adaletsiz. Bunun birçok göstergesi var. İlki servet dağılımı eşitsizliği gini katsayısı. 0 mutlak eşitliği gösterirken bu sayı büyüdükçe eşitsizlik artıyor.

Bu kriterde Türkiye 34 Avrupa ülkesi içinde üçüncü sırada yer alıyor. Türkiye'nin katsayısı 80,2. İlk sıradaki İsveç'te bu oran 87,4 iken ikinci sıradaki Letonya'da 80,4.

Servet dağılımı adaletsizliğinin en düşük olduğu ülke ise 50,8 puan ile Slovakya. Ardından Belçika (59,6), Malta (60,9) ve Slovenya (64,4) geliyor.

İskandinav ülkelerinde de eşitsizlik var

Gelir dağılımı, demokratik değerler ve mutluluk gibi birçok alanda dünyada ve Avrupa'da en iyi ülkeler arasında bulunan Nordik ülkelerindeki servet dağılımı adaletsizliği de dikkat çekiyor.

İlk sıradaki İsveç'in yanı sıra diğer İskandinav ülkeleri de ortalamanın üstünde yer alıyor. **AB'nin "Dört Büyükler"i arasında ise Almanya servet adaletsizliğin en yüksek olduğu ülke.**

En zengin yüzde 1 servetin yüzde 40'ına sahip

Rapora göre en zenginlerin servetten aldıkları paya bakıldığında en büyük dengesizlik Türkiye'de.

Türkiye'de en zengin yüzde 1'lik kesim servetin yüzde 39,5'ine sahip. Bu alanda 21 Avrupa ülkesi içinde ilk sırada. **En zengin yüzde 1'lik kesimin servetinin en düşük olduğu ülke ise yüzde 13,5 ile Belçika.**

Diğer bazı ülkelerde bu pay şöyle: **Almanya (yüzde 30,4), Yunanistan (yüzde 25), Fransa (yüzde 21,1) ve İngiltere (yüzde 20,6).**

En zengin yüzde 5 ve yüzde 10'luk kesimlerin servetten aldığı paya bakıldığında ise **Türkiye İsveç'in ardından ikinci sırada.** Bu alanlarda eşitsizliğin en düşük olduğu ülke yine Belçika.

Türkiye'de en zengin **yüzde 5'lik kesim servetin yüzde 59,2'sine sahip.** En zengin yüzde 10'luk kesim ise servetin yüzde 69,8'ine sahip.

Türkiye'de halkın ne kadar serveti var?

Yetişkin nüfusun sahip olduğu servet dağılımına bakıldığında Türkiye'nin halkın büyük bir bölümünün çok az servete sahip olduğu ortaya çıkıyor. Servet dağılımı dilimleri şöyle:

10 bin dolardan az

10 bin-100 bin dolar arası

100 bin-1 milyon dolar arası

1 milyon dolardan fazla

Buna göre 2022 yılında Türkiye'de halkın yüzde 71'inin 10 bin dolardan az serveti bulunuyor. 10 bin dolardan az servete sahip yetişkinler sıralamasında Türkiye açık ara zirvede yer alıyor. Bu dilimde ikinci sıradaki Sırbistan'da bu oran yüzde 40. Almanya'da ise bu oran yüzde 10 ile en düşük seviyede.

Türkiye’de 10 bin-100 bin dolar serveti bulunan yetişkinlerin oranı yüzde 27. Yetişkinlerin yüzde 2’sinin ise 100 bin-1 milyon dolar arasında serveti bulunuyor. 1 milyon dolardan fazla serveti bulunanların oranı yüzde 0,1.

1 milyondan dolardan fazla servete sahip yetişkin oranında İzlanda yüzde 21 ile zirvede. Almanya’da yetişkinlerin yüzde 3,9’unun 1 milyon dolardan fazla serveti var.

Yetişkin başına düşen servet: Türkiye açık ara son sırada

Euronews’in derlediği rapora göre yetişkin başına düşen servette ise Türkiye hem ortalama hem de ortanca göstergelerinde açık ara son sırada yer alıyor.

Türkiye’de yetişkinlerin ortalama serveti 16,7 bin Euro. Hemen üstündeki Bosna-Hersek’te ise servet miktarı 31,9 bin Euro.

Zirvede ise 650,7 bin Euro ile İsviçre var. İskandinav ülkelerinde de yetişkin başına düşen servet oldukça yüksek.

Bu miktar diğer bazı ülkelerde şöyle: **Fransa 296,5 bin; Almanya 243,3 bin ve Yunanistan 100,4 bin.**

Yetişkin başına düşen ortanca servet daha adil bir kıyaslamaya imkan tanıyor. Ortanca, küçükten büyüğe doğru sıralandığında ortada kalan sayı.

Ülkeler arasındaki fark ortanca servette azalsa bile Türkiye 35 ülke arasında yine açık ara son sırada bulunuyor.

Buna göre **Türkiye’de yetişkin başına düşen ortanca servet sadece 5,2 bin Euro.** Türkiye’nin hemen üstündeki Sırbistan’da ise bu miktar Türkiye’dekinin tam üç katı: 15,6 bin Euro.

Zirvede ise 392,4 bin euro ile İzlanda var. Almanya’da ise bu miktar 63,4 bin Euro.

Sosyal korumanın milli gelirden aldığı pay düştü

Emekli, yaşlı, hasta, dul, yetim, işsiz gibi kesimlere yapılan harcamaların idari masraflar da dahil toplam tutarı 2022 yılında yüzde 60,2 ile enflasyonun altında bir artışla 1 trilyon 291,1 milyar lira oldu. Bu harcamaların 2021'de yüzde 11 olan GSYH'ye oranı 2022'de yüzde 8,6'ya geriledi.

Naki BAKIR

Hane halkları veya bireylerin belirlenmiş risk veya ihtiyaç yüklerini hafifletmek amacıyla emekli, yaşlı, dul, yetim, hasta, işsiz ve benzeri kesimlere yapılan sosyal koruma harcamalarının milli gelirdeki payı 2022 yılında düşüş kaydetti.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) açıkladığı sosyal koruma istatistiklerine göre söz konusu harcamaların idari masraflar da dahil toplam tutarı 2022 yılında cari olarak yüzde 60,2'lik bir artışla 1 trilyon 291 milyar 77 milyon liraya ulaştı.

Tüketici fiyatları (TÜFE) bazında yüzde 64,27 olan enflasyonla indirgendiğinde söz konusu harcamaların önceki yıla göre reel bazda yüzde 2,5 azaldığı dikkati çekti. Sosyal koruma harcamalarının gayri safi yurt içi hasılaya (GSYH) oranı, 2021 yılındaki yüzde 11'lik düzeyinden 2022'de yüzde 8,6'ya düştü.

Sosyal koruma harcamaları (Milyon TL)								
	2021	Pay(%)	GSYH'ye Oran (%)	2022	Pay(%)	GSYH'ye Oran (%)	Yıllık Değ. (%)	
							Cari	Reel*
TOPLAM HARCAMA	805.843	100,0	11,0	1.291.077	100,0	8,6	60,2	-2,5
İdari masraf ve diğer harcamalar	13.249	1,6	0,2	23.153	1,8	0,2	74,8	6,4
Sosyal koruma yardımları	792.594	98,4	10,9	1.267.924	98,2	8,4	60,0	-2,6
Hastalık/sağlık bakımı	248.111	30,8	3,4	396.993	30,7	2,6	60,0	-2,6
Engelli/mahul	25.292	3,1	0,3	42.328	3,3	0,3	67,4	1,9
Emekli/yaşlı	355.068	44,1	4,9	567.450	44,0	3,8	59,8	-2,7
Dul/yetim	90.478	11,2	1,2	150.214	11,6	1,0	66,0	1,1
Aile/çocuk	40.417	5,0	0,6	83.872	6,5	0,6	107,5	26,3
İşsizlik	26.912	3,3	0,4	14.429	1,1	0,1	-46,4	-67,4
Sosyal dışlanma b.y.b	6.315	0,8	0,1	12.640	1,0	0,1	100,2	21,8

*Reel değişim, 2022 yılında yüzde 64,27 olarak gerçekleşen TÜFE artışına göre hesaplandı.

Yüzde 8,4'e geriledi

2022'de idari masraflar ve benzeri giderler düştüğünde, toplam sosyal koruma harcamalarının 1 trilyon 297 milyar 924 milyon lira ile yüzde 98,2'lik bölümünü ihtiyaç sahiplerine yapılan şartlı ve şartsız yardımlar oluşturdu. Önceki yıla göre reel bazda yüzde 2,6 azalan söz konusu tutarın milli gelirdeki payı da 2,5 puan düşerek yüzde 8,4'e indi. Sosyal koruma yardımlarının en büyük bölümü 567 milyar 450 milyon TL ile emekli/yaşlılara yapıldı. Bunu 396 milyar 993 milyon TL ile hastalık/sağlık bakımı için ve 150 milyar 214 milyon lira ile dul ve yetimlere yapılan harcamalar izledi.

Yarıya yakını aile ve çocuklara

Risk/ihtiyaç grupları bazında bakıldığında, emekli/yaşlılara yapılan harcamaların milli gelirdeki payı yüzde 4,9'dan yüzde 3,8'e, hastalık/sağlık bakımı harcamalarının payı yüzde 3,4'ten yüzde 2,6'ya ve dul/yetim harcamalarının payı yüzde 1,2'den yüzde 1'e geriledi. Sosyal koruma yardımlarının yüzde 13'ü şartlı olarak verildi, bunun da yarıya yakını aile/çocuk yardımları oluşturdu.

Yüzde 62,4'lük bölümü oluşturan "nakdi" sosyal koruma yardımlarının yüzde 71,2'si emekli/ yaşlılara yapıldı. 2022 yılında 1 trilyon 554 milyar 151 milyon lira olan sosyal koruma gelirlerinin ise yüzde 41,4'ü devlet katkısı olarak gerçekleşti. Bu yardımların yüzde 28,4'ünü işveren sosyal katkıları ve yüzde 23,1'ini koruma kapsamındaki bireyler tarafından yapılan sosyal katkılar oluşturdu.

Ünlü bankadan yerel seçim sonrası dolar tahmini

İngiltere merkezli banka ünlü banka HSBC, 31 Mart yerel seçimlerinden sonra büyük bir politika değişikliği beklemediklerini belirtirken; TL'nin yerel seçimlerin ardından dolar karşısında yeni bir zayıflık dönemi yaşayıp yaşamayacağına yönelik sorulara, "Biz bunun olası olmadığını düşünüyoruz, çünkü politika yapıcıların öncelikleri değişmiş görünüyor" olarak değerlendirdi.

HSBC, 31 Mart yerel seçimlerinden sonra büyük bir politika değişikliği beklemediklerini bildirdi. Ekonomide yumuşak inişin öncelikli olmaya devam edeceğini öngören HSBC, bunun da dengesizliklerin düzeltilmesinin yavaş olacağı anlamına geldiğini vurguladı.

HSBC, "Daha fazla sıkılaştırma ekonominin daha hızlı bir şekilde soğutulmasına yardımcı olacaktır, ancak daha kademeli bir yaklaşım beklemeye devam ediyoruz" dedi.

HSBC'nin bugün yayınladığı raporda yer alan değerlendirmeler şöyle:

"Türkiye 31 Mart'ta yerel seçimlere gidiyor. Bize sıkça yöneltilen sorulardan biri, yerel seçimlerde AKP'nin güçlü çıkmasının politika yapıcılara yüksek enflasyon ve büyük iç ve dış açıklarla mücadele etmek için daha iddialı bir ekonomik istikrar programı uygulama alanı sağlayıp sağlamayacağıdır.

Daha fazla faiz artırımı ve daha sıkı bir mali duruş ihtiyacına katılmakla birlikte, Türk politika yapıcılarının son yorumları, makro dengesizliklerin bir süre daha devam etmesi anlamına gelse bile, bir numaralı önceliklerinin ekonomiyi yumuşak bir zemine oturtmak olduğunu gösteriyor.

Büyümenin iyi bir şekilde desteklenmesinin seçimler bittikten sonra da önemli bir husus olmaya devam edeceğini düşünüyoruz.

Seçimden sonra TL'de zayıflık beklemiyoruz

Döviz kuru hakkında da çok sayıda soru aldık. Mayıs 2023 sonunda yapılan genel ve cumhurbaşkanlığı seçimlerinin ardından lira Haziran ayında ABD doları karşısında yüzde 20 değer kaybetmiştir. Bu deneyim ve Mısır'da son dönemde alınan politika kararları, liranın yerel seçimlerin ardından yeni bir zayıflık dönemi yaşayıp yaşamayacağına dair sorulara yol açtı. Biz bunun olası olmadığını düşünüyoruz çünkü politika yapıcılarının öncelikleri değişmiş görünüyor.

Yeni ekonomi yönetimi ekibi Haziran 2023'te görevi devraldığında, ekonomiyi soğutmayı amaçlayan parasal sıkılaştırma ve REER'in değer kaybının bir kombinasyonu yoluyla ödemeler dengesini istikrara kavuşturmaya öncelik verdiklerine inanıyoruz. Bu arada, merkez bankasından gelen en son iletişim, politika önceliklerinin bir miktar yeniden sıralandığını gösteriyor.

Şubat ayı PPK toplantısının sonuç bildirgesinde, mevcut "sıkı" politika duruşunun "enflasyonla mücadelenin temel unsurlarından biri olan Türk Lirası'nın reel olarak değer kazanması sürecine katkı sağlamaya devam edeceği" yönünde bir yönlendirme yer almıştır.

Enflasyon dinamikleri zorlayıcı olmaya devam ediyor

Banka ilk kez reel değerlenmeye bu kadar açık bir şekilde atıfta bulunmuştur. TCMB geçen yılın ikinci yarısında para politikasını beklediğimizden daha fazla sıkılaştırdı ve Mart ayında sürpriz bir artış yaparak faiz oranını %50'ye yükseltti. Ancak enflasyon dinamikleri zorlayıcı olmaya devam ediyor. Bunun iki nedeni olduğuna inanıyoruz. Birincisi, reel faiz oranları (Türkiye için daha uygun olduğuna inandığımız gerçekleşmiş enflasyon kullanılarak hesaplanan) negatif kalmaya devam etmektedir. İkincisi, parasal sıkılaştırmaya mali sıkılaştırma veya daha kısıtlayıcı bir gelirler politikası eşlik etmemiştir. Birlikte ele alındığında, bu politika zemini yurtiçi faaliyette bir miktar yavaşlamaya yol açmıştır, ancak istisnai olarak güçlü bir başlangıç pozisyonundan. Sonuç olarak, enflasyon ve dış dinamiklerdeki iyileşme şu ana kadar sınırlı kalmıştır.

Yıl sonu enflasyon tahminimiz yüzde 49

Enflasyonun TCMB'nin 24 yıl sonu ve 2025 yıl sonu tahminleri olan yüzde 36 ve yüzde 14'ü büyük ölçüde aşma eğiliminde olduğunu düşünüyoruz. Bizim tahminlerimiz ise, sırasıyla yüzde 49 ve yüzde 29'dur.

29.03.24

Cari işlemler açığı geçen yıl 45 milyar dolara veya GSYH'nin yüzde 4,1'ine ulaşmıştır. TCMB, Haziran ayında sıkılaştırma döngüsüne başlamadan önce 12 aylık açık, Mayıs 2023'te 60 milyar dolara (GSYH'nin yüzde 6,1'i) ulaşmıştı. 2022'ye kıyasla ticaret açığı, hafif bir iyileşmeyle 87 milyar dolar olurken, hizmetler fazlası yüzde 5 artarak 52 milyar dolara ulaştı.

Rezervler 10'uncu haftasında da geriledi

Merkez Bankası toplam rezervleri üst üste 10'uncu haftasında da geriledi ve 123,8 milyar dolara indi. Net uluslararası rezervler ise, 4,4 milyar dolar azalarak 15,2 milyar dolara geriledi.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) toplam rezervleri üst üste 10'uncu haftasında da geriledi ve geçen haftayı 4 milyar 53 milyon dolar düşüşle tamamladı. TCMB verilerine göre, 22 Mart itibarıyla toplam rezervler 127 milyar 897 milyon dolardan, 123 milyar 844 milyon dolara indi.

Brüt rezervler 4,21 milyar dolar azalarak 74 milyar 891 milyon dolardan 70 milyar 681 milyon dolara geriledi. Rezervler 7 Temmuz 2023 tarihinden bu yana en düşük seviyesini gördü.

Aynı dönemde altın rezervleri artışını sürdürdü; 157 milyon dolar yükselerek 53 milyar 6 milyon dolardan 53 milyar 163 milyon dolara geldi. Altın rezervleri 24 Mart 2023 tarihinde görülen 53 milyar 358 milyon doların ardından en yüksek seviyesine çıktı.

Bir önceki hafta 19 milyar 622 milyon dolar olan net uluslararası rezervler, söz konusu haftada 4 milyar 416 milyon dolar azalarak 15 milyar 206 milyon dolara indi.

Döviz mevduatı 3,16 milyar dolar arttı

Yurt içi yerleşiklerin döviz mevduatı bir haftada 3 milyar 156,80 milyon dolar artış gösterdi.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından açıklanan verilere göre, bir önceki hafta 182 milyar 815,3 milyon dolar olan yurt içi yerleşiklerin döviz mevduatı 22 Mart ile sona eren haftada 185 milyar 832,10 milyon dolara geldi.

Gerçek kişilerin döviz mevduatları bir önceki haftaya göre 1 milyar 965,30 milyon dolar artarak 110 milyar 664,60 milyon dolar olurken, tüzel kişilerin döviz mevduatı 1 milyar 191,50 milyon dolar artarak 75 milyar 167,50 milyon dolara yükseldi.

Yurt içi yerleşiklerin parite etkisinden arındırılmış toplam yabancı para mevduatı 3 milyar 608 milyon dolar arttı. Parite etkisinden arındırıldığında gerçek kişilerin döviz mevduatları 2 milyar 212 milyon dolar yükselirken, tüzel kişilerin döviz mevduatları 1 milyar 387 milyon dolar artış gösterdi.

KKM hesaplarında sınırlı düşüş sürüyor

Kur korumalı TL mevduat ve katılma hesaplarındaki tutarda sınırlı da ola düşüş yaşanırken; KKM mevduat toplamı geçen hafta 7,2 milyar TL düşüşle 2,28 trilyon TL oldu.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun (BDDK) haftalık bülteninde yer alan bilgilere göre, kur korumalı TL mevduat ve katılma hesapları 2 trilyon 295,6 milyar TL'den 2 trilyon 228,3, milyar TL'ye geriledi.

Aynı haftada krediler 12 trilyon 661,8 milyar TL'den 12 trilyon 710,9 milyar TL'ye, mevduat 15 trilyon 541,6 milyar TL'den 15 trilyon 507,2 milyar TL'ye yükseldi.

Tüketici kredileri 1 trilyon 594,2 milyar TL'den 1 trilyon 611,8 milyar TL'ye, bireysel kredi kartları 1 trilyon 309,7 milyar TL'den 1 trilyon 322,2 milyar TL'ye çıktı.

Takipteki alacaklar ise 195,1 milyar TL'den 194,8 milyar TL'ye geriledi.

Veriler 22 Mart ile biten haftayı kapsıyor.

Türkiye, turizmini en çok geliştiren ülke

Kartlı ödeme sistemlerinde dünyanın önde gelen kuruluşlarından Visa'nın araştırmasına göre Türkiye, 2023 yılında ziyaretçi sayısı ve yabancı kart kullanımında yüksek çift haneli büyüme kaydederek, tüm zamanların turizm rekorunu kırdı.

Visa, Avrupa'nın Akdeniz'e kıyı ülkelerinde seyahat eden yabancı turistlerin kart kullanımı trendlerine dair içgörüler sağlayan Visa Akdeniz Turizm Analizi'nin 2023 yılı sonuçlarını açıkladı. Analiz sonuçlarına göre 2023 yılında Türkiye'de turizm alanında gerek ziyaretçi sayısı gerek yabancı kart kullanımında yüksek çift haneli büyüme kaydedildi ve tüm zamanların turizm rekoru kırıldı. Son bir yıla bakıldığında ise Türkiye'de 2023 yılında kartlı ziyaretçi sayısı 2022'ye göre yüzde 20'ye yakın, turistlerin kartlarıyla yaptığı harcamalar döviz bazlı yüzde 16'dan fazla arttı. Analiz sonuçlarına göre son 5 yılda ortalama yabancı kart harcamaları Akdeniz Havzasında yaklaşık 2 katına çıkarken aynı dönemde Türkiye 2018 seviyesinin 3 katına yakın büyüklüğe ulaştı.

Her 5 turistten biri tekrar geliyor

Visa Türkiye Genel Müdürü Samile Mümin, "Visa Akdeniz Turizm Analizi, ülkemizin turizm stratejisi için çok değerli içgörüler sunuyor. Analizin en çarpıcı bulgularından biri 2022 yılında Türkiye'yi ziyaret eden her 5 turistten birinin 2023'te yine Türkiye'yi tercih etmiş olması ve ikinci defa gelen bu turistlerin ortalama bir turistten yaklaşık %60 daha fazla kart kullanımı gerçekleştirmesi. Bu sonuç, ülkemizin turizm gelirleri

açısından desteklenmeye değer stratejik bir alana işaret ediyor. Ayrıca Analiz, yabancı turistlerin ATM'lerden nakit çekim oranlarında azalma trendinin 2023'te de devam ettiği, buna karşın kartlarıyla daha fazla harcama yaptıklarını ortaya koyuyor. Bu da kartlı ödemeler sayesinde turizm gelirlerinin kayıtlı ekonomiyi büyütürken arttığına işaret ediyor. Visa olarak 40. yılımızı kutladığımız bu yılda, 40 yıldır olduğu gibi şimdi de ülkemize döviz girişinde güvenli bir köprü olmaktan mutluluk duyuyoruz" dedi.

Visa Güney Avrupa Danışmanlık ve Analitik Başkanı Sertan Şener de, "Akdeniz havzasında turizmde kart harcamalarının son 5 yılda en çok arttığı ülke Türkiye oldu. Kartlı ve yenilikçi ödeme çözümlerinin, turizmin lokomotifi olduğunu gözlemliyoruz" diye konuştu.

ARAŞTIRMADAN ÖNE ÇIKAN BAŞLIKLAR

Turistlerin Türkiye'de yaptıkları harcamalarda yüzde 40'a yaklaşan perakende alışverişler önde geliyor. Türkiye bu yönüyle konaklama ve yemeiçmenin ön planda olduğu diğer Akdeniz ülkelerine göre ayrışıyor.

Türkiye'de son 1 yıl içerisinde 30 günden fazla kartını kullanan uzun süreli ziyaretçilerin, Türkiye'deki yabancı kart kullanımının önemli bir kısmını oluşturduğu görülüyor. Uzun süreli ziyaretçiler ortalama bir ziyaretçiden 5 kat daha fazla kişi başı kart kullanımı yapıyor.

2023'te Türkiye'ye gelen kartlı ziyaretçi sayısında ilk dört turizm koridoru sırasıyla İngiltere, Amerika, Almanya ve Suudi Arabistan oldu. Kart başına kullanımda ise Katar, Kuveyt, Suudi Arabistan ve Birleşik Arap Emirlikleri ilk dört sıraya yerleşiyor.

2023'te sağlık turizmi Akdeniz havzasında turizm harcamalarının ortalama yüzde 2'sini oluştururken, bu rakam Türkiye'de turist harcamalarının yüzde 6'sına denk geliyor. Rakamlar Türkiye'nin bu alanda stratejik bir rekabet gücü elde ettiğine işaret ediyor.

Bu 'destek' ve 'itimat' mesajlarının nedeni ne?

Alaattin AKTAŞ

29 Mart 2024 Cuma

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek şimdiye kadar kaç kez söyledi, hatırlamıyorum bile...

“Sayın Cumhurbaşkanımızın uyguladığımız politikaya desteği tamdır. Kendilerine şükranlarımızı sunuyoruz.”

Birebir böyle değilse de bu anlama gelecek açıklamaları Şimşek’ten hep duyduk...

Cumhurbaşkanı Erdoğan ekonomi politikasına destek veriyormuş!

Aksi söz konusu olabilir miydi ki?

Her konuda son sözü söyleyen Erdoğan’ın onay vermediği bir program uygulanabilir miydi?

Zaten son imzayı hep Erdoğan atıyor da, kendisinin kerhen razı olacağı önemli bir karar alınabilir, önemli bir atama yapılabilir miydi?

Dolayısıyla örneğin faizin ne olacağına da, faiz kararını kimlerin uygulayacağına da; hangi vergilerin nasıl değiştirileceğine de karar veren Erdoğan’ın bu politikaya destek vermemesi zaten söz konusu olamazdı ki...

Durum böyleyken Maliye Bakanı Mehmet Şimşek niye ikide bir Cumhurbaşkanının desteğinin tam olduğundan söz ediyor, şükranlarını sunuyor?

Oysa her destek açıklaması zihinlerde bir takım soruların oluşmasına **“Acaba”** denilmesine yol açtı ve açmaya devam ediyor.

“Ortada fol yok yumurta yok, nereden çıkıyor bu destek sözleri?”

Akla şu geliyor tabii ki...

“Demek ki özellikle yabancı yatırımcılar Cumhurbaşkanının ekonomi yönetimine bakışının her an değişebileceği kaygısı yaşıyor, Maliye Bakanı Mehmet Şimşek de bu kaygıyı yok etmek için bu tür açıklamalara başvuruyor.”

Öyle ya ortada bir kaygı yoksa, niye böyle açıklamalar yapılır ki?

Diğer bakanlar, örneğin İçişleri Bakanı uyuşturucu çetelerine karşı yürütülen mücadele sırasında çıkıp niye zaman zaman **“Cumhurbaşkanının tam desteği arkamızda”** diye açıklama yapma gereği duymuyor? Ya da Dışişleri Bakanı çalışma alanıyla ilgili faaliyetleri yürütürken niye Cumhurbaşkanının desteğini dile getirmiyor?

Ne yani Cumhurbaşkanı Erdoğan yalnızca ekonomik konularla mı ilgili ki yalnızca Maliye Bakanı Şimşek’ten bu tür açıklamalar duyuyoruz?

Şimdi de itimat açıklaması

Şimşek göreve getirildiğinden beri defalarca Cumhurbaşkanının desteğine vurgu yapmıştı.

Bu kez Cumhurbaşkanı Erdoğan’dan Şimşek’e itimat açıklaması geldi.

Her ne kadar denk makamlar değilse de sanki karşılıklı bir jestleşme var.

Cumhurbaşkanı Erdoğan önceki gün Batman’da seçim mitinginde yaptığı konuşmada Batmanlı olan Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek’e olan itimadını dile getirdi.

“Tüm dünya gibi ülkemizi de olumsuz etkileyen enflasyon meselesini de göz ardı etmiyoruz. Ekonomide gerçekten yetkin isimlerden oluşan güçlü bir kadro kurduk. Batman’ın bir evladı olan Hazine ve Maliye Bakanımız Mehmet Şimşek’e bu konuda tam itimadım var...”

Gerçi Erdoğan Şimşek’e yönelik **“İtimadım var”** sözünü durup dururken söylemiyor. Seçim mitingi kürsüsü Batman’da kurulmuş, 31 Mart çok önemseniyor ve Batmanlı olan Mehmet Şimşek’i kürsüye çıkarmamak ve hatta onun Kürtçe konuşmasını teşvik etmemek olmaz.

Erdoğan, Şimşek için **“İtimadım var”** sözünü öyle görünüyor ki bulunulan ortam gerektirdiği için söyledi. Yoksa o da Şimşek’in kendisi için sık sık dile getirdiği destek sözünün karşılığı olarak mı itimat kavramından söz etti, onu bilemeyiz tabii ki.

Ama Şimşek’in Erdoğan için sık sık **“Destegi var”** sözünü dile getirmesi, Erdoğan’ın da Şimşek için **“İtimadım var”** demesi sanki kafalarda soru işareti oluşmasına yol açıyor gibi.

Hem zaten Cumhurbaşkanının desteği olmadan Maliye Bakanlığı koltuğunda oturmak ya da kamuda üst düzey bir bürokrat olarak görev yapmak mümkün mü?

Hisse senedine yılın en yüksek yabancı girişi

Yurt dışında yerleşikler ya da yaygın tanımlamayla yabancılar geçen hafta bu yılın en yüksek hisse senedi alımını gerçekleştirdi.

Merkez Bankası verilerine göre, yabancılar 15-22 Mart haftasında tam 428.8 milyon dolarlık hisse senedi aldı. Bu tutar, fiyat ve kur hareketinden arındırılmış net alımı gösteriyor.

Yabancılar daha önce haftalık bazda en yüksek tutarlı alımı 562.4 milyon dolarla geçen aralık ayının ilk haftasında gerçekleştirmişti.

Bu arada geçen haftaki 429 milyon dolarlık alımla birlikte yabancıların bu yılki toplam alımları az da olsa pozitifte döndü. Yabancı yatırımcılar yılbaşından 15 Mart'a kadar geçen sürede 409 milyon dolarlık net satış yapmıştı, geçen haftaki 429 milyon dolarlık alımla birlikte net giriş 20 milyon dolar oldu.

DİBS sattılar

Yabancılar 15-22 Mart haftasında hisse senedi alırken DİBS satmaya devam etti. Söz konusu haftadaki net satış 104 milyon, yılbaşından bu yana gerçekleştirilen net satış ise 112 milyon dolar oldu.

KKM'deki azalma neredeyse durdu

Kur korumalı mevduat hesaplarının artık yatay seyrettiğini söylemek yanlış olmasa gerek. Haftalık bazdaki düşüş ortalama 10 milyar liranın altına indi.

BDDK verileri KKM'de 15-22 Mart haftasındaki azalmanın yalnızca 7.1 milyar lira olduğunu ortaya koydu. KKM, bu azalmayla 22 Mart'ta 2 trilyon 288.3 milyar liraya geriledi.

TL cinsinden açılmış kur korumalı mevduat hesapları artık yenilenmiyor. Bu uygulama 2024'te başladı. Dolayısıyla TL cinsi hesaplar azaldıkça KKM'deki düşüş de yavaşlayacak.

Faiz en az yüzde 40

Bu arada Merkez Bankası'nın politika faizinin yüzde 50'ye yükseltilmesiyle birlikte döviz dönüşümlü KKM hesaplarının en düşük faizi de yüzde 40'a çıkmış oldu.

Merkez Bankası döviz dönüşümlü hesaplara uygulanacak en düşük faizin politika faizinin yüzde 80'inden az olamayacağını öngören bir düzenleme yapmıştı.

En düşük faiz daha önce politika faizi kadardı, daha sonra bu oran politika faizinin yüzde 85'ine, son olarak da yüzde 80'ine çekildi.

29.03.24

Ŗu durumda yüzde 50 olan politika faizine göre döviz dnŖml KKM'ye en az yüzde 40 faiz uygulanıyor. Bankalar tabii ki bu oranın üstünde faiz verme olanağına sahip.

Ekonomik güven önceki seçime göre çok daha düşük

Naki BAKIR

29 Mart 2024 Cuma

Yerel seçimlere günler kala açıklanan “ekonomik güven endeksi”, tüketiciler başta olmak üzere ekonomik birimler ve sosyal kesimlerin ortalama güven düzeyinin mart ayında önceki aya göre biraz yükselmekle birlikte, bir önceki seçimin yapıldığı Mayıs 2023’teki düzeyin hala çok altında olduğunu ortaya koydu.

Ana seçmen kitlesi olan tüketiciler ile reel sektör, hizmetler sektörü, perakende ticaret erbabı ve inşaat sektörünün bileşenlerini oluşturduğu genel ekonomik güven endeksi martta yüzde 1 artarak 100 düzeyini yakaladı, ancak Mayıs 2023 düzeyinin hala çok altında.

Tüketici güveninin yerinde saydığı martta, reel kesim ve hizmet sektörü güvenindeki artışa karşılık, ticaret ve inşaat sektörleri güveninde düşüş yaşandı.

“Ekonomik oy verme davranışı” teorisine göre seçmenlerin ekonomideki gidişat, uygulanan politikalara ilişkin düşünceleri ve geleceği güveni ile oy verme davranışları arasında yakın ilişki bulunuyor, başarısız bir ekonomi politikası uygulamışsa iktidarın seçimlerden zafer kazanma şansı düşüyor.

Martta güvende hafif yükselme

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Ekonomik Güven Endeksi’nin mart ayı sonuçlarını açıkladı. Bileşenleri; ana seçmen kitlesi olan tüketiciler ile reel sektör (imalat sanayi), hizmetler sektörü, perakende ticaret ve inşaat sektörlerinden oluşan genel endeks, bu kesimlerin ayrı ayrı güven düzeylerinin ortalamasını yansıtıyor. TÜİK’e göre ekonomik şubat ayında 99 olan güven endeksi, mart ayında yüzde 1 oranında bir artışla 100 değerini aldı.

Önceki aya göre tüketici güven endeksi sadece yüzde 0,02 artarak 79,4, reel kesim güven endeksi yüzde 1,5 artarak 103,5,

hizmet sektörü güven endeksi yüzde 1,5 artarak 120,4 olurken, perakende ticaret sektörü güven endeksi yüzde 1 düşerek 113,3, inşaat sektörü güven endeksi de yüzde 3,6 düşüşle 88,6’ya geriledi.

Mayıs 2023'e göre en büyük düşüş yüzde 12,85'le tüketici güveninde. İnşaatta yüzde 3,91, perakende ticarete yüzde 2,87 daha düşük olan güven, sadece hizmetlerde yüzde 2,63'le daha yüksek.

“Ekonomik oy verme davranışı” teorisine göre oy verme davranışı ile ekonomik güven doğrudan ilişkili; başarısız bir ekonomi politikası uygulaması iktidarın zafer kazanma şansı azalıyor.

Önceki seçimdeki düzeyin çok altında

Genel seçimlerin yapıldığı Mayıs 2023'te, öncesinde sunulan vaatler ve oluşan beklentilerin de etkisiyle ilk beş ayda yüzde 6'ya yakın oranda yükselerek 103,8'e kadar çıkmış bulunan ekonomik güven endeksi, seçimlerin ardından ise düşüşe geçerek temmuzda 100'ün altına inmiş, yaşanan kur şoklarının güven algısını zedelemesinin de etkisiyle ağustosta 94,2'ye düşmüştü.

İzleyen dönemde yavaş bir toparlanma seyri gözlenen güven endeksi Aralık 2023'te yılı 96,4 düzeyinde kapamıştı. Bu yıl ocakta yüzde 99,4'e yükselen endeks, şubatta 99 düzeyine gerilerken, marttaki artışla 100 düzeyini yeniden yakaladı. Ancak güven endeksi bu yılın ilk üç ayında yüzde 3,77 arttığı halde, genel seçimlerin yapıldığı geçen yılın mayıs ayındaki düzeyinin yüzde 3,65 altında kaldı.

En büyük güven kaybı tüketicilerde

Buna göre tüketiciler ile diğer sosyal kesimlerin güven düzeyleri ortalamada önceki seçime göre daha düşük bir düzeyde. Genel endeksin alt bileşenlerine bakıldığında ise Mayıs 2023'e kıyasla özellikle seçimlerin kaderini belirleyecek ana kitle olan tüketicilerin güven düzeyinin çok düşük kaldığı dikkati çekiyor.

Genel ve kesimlere göre ekonomik güven endeksleri						
	EKONOMİK GÜVEN ENDEKSİ	Tüketici kesim	Reel sektör (Sanayici)	Hizmet sektörü	Perakende ticaret erbabı	İnşaat sektörü
Mart 23	98,9	90,1	104,1	116,8	117,7	88,5
Nisan 23	102,4	87,5	105,1	118,1	116,2	88,4
Mayıs 23	103,8	91,1	105,1	117,4	116,7	92,2
Haziran 23	101,3	85,1	105,7	118,1	117,7	88,9
Temmuz 23	99,4	90,1	104,9	117,3	114,7	88,1
Ağustos 23	94,2	68,0	104,6	115,3	114,3	87,4
Eylül 23	95,5	71,5	105,1	113,0	117,7	88,3
Ekim 23	96,6	74,6	105,3	113,6	113,9	89,1
Kasım 23	95,3	75,5	103,9	110,9	111,7	91,0
Aralık 23	96,4	77,4	103,4	112,3	116,8	88,0
Ocak 24	99,4	80,4	102,9	116,8	115,6	90,9
Şubat 24	99,0	79,3	102,0	118,6	114,5	91,8
Mart 24	100,0	79,4	103,5	120,4	113,3	88,6
Değişim (%)						
Önceki aya göre	1,04	0,02	1,47	1,52	-1,03	-3,59
Yılbaşıdan bu yana	3,77	2,50	0,10	7,29	-2,98	0,61
Son bir yılda	1,14	-0,97	-0,58	3,13	-3,76	0,05
Önceki seçimden bu yana	-3,65	-12,85	-1,52	2,63	-2,87	-3,91

29.03.24

Tüketici güven endeksi mayıs ayındaki düzeyinin yüzde 12,85 altında bulunuyor. Mayıs 2023'e göre inşaat sektörü güveni yüzde 3,91, perakende ticaret sektörü güveni yüzde 2,87 daha düşük kalırken, sadece hizmet sektörü güveninin mart itibarıyla yüzde 2,63 daha yüksek değer aldığı görülüyor.

Abdulkadir Selvi

Anketler üzerinden algı operasyonu yapıyorlar

Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde muhalif anket firmaları Kılıçdaroğlu'nu yüzde 60'la kazandırıyor.

Anketler üzerinden yapılan algı operasyonu sandıkta çöktü. Bundan ders çıkarmamışlar. Bu kez de aynı operasyonu Ekrem İmamoğlu için yapıyorlar. Ekrem İmamoğlu için ihaleyi yüzde 5'ten açtılar. Ardından yüzde 7.2'ye çıkardılar. Bir kere coştı mübarekler, ilk fırsatta yüzde 9'a çıktılar. Ama yetinmediler yüzde 11'e ulaştılar. Daha seçime 48 saat var. Bu hızla İmamoğlu'nu yüzde 15 farkla kazanıyor ilan etmezlerse hatırım kalır. Geçmişte aynı oyunu Kılıçdaroğlu'na oynadılar.

İstanbul seçimlerinde benzer bir durumu Bedrettin Dalan yaşamıştı. Anketlerde Dalan'la en yakın rakibi arasındaki farkı açtıkça açıyorlardı. Öyle ki Bedrettin Dalan'ın, "Tatile gider seçimden sonra görevimin başına dönerim" dediği söyleniyordu. Bedrettin Dalan, Özal'ın İstanbul'da seçim kampanyası yapmasını istememişti. Şimdi Ekrem İmamoğlu'nun, Özgür Özel'e yaptığı gibi.

DALAN HEZİMETE UĞRAMIŞTI

ANAP adayı Bedrettin Dalan anketlerde SHP adayı Nurettin Sözen'den 19 puan önde gözüküyordu. Sonuç ne oldu? 1989 yerel seçimlerinde Nurettin Sözen yüzde 35.95 oyla seçimi kazanırken yüzde 26.12 alan Bedrettin Dalan hezimete uğradı.

ANKETLER DEĞİL ERDOĞAN KAZANDI

1994 seçimlerinde ise anketler Zülfü Livaneli ve İlhan Kesici arasında gidip geliyordu. Erdoğan'ı dördüncü sıraya atmışlardı. Gazeteler "Zülfü yine birinci. Refah dördüncü" manşetiyle çıkıyordu. Anketlerde Zülfü Livaneli'ye yüzde 23.2, İlhan Kesici'ye yüzde 21.5, Bedrettin Dalan'a yüzde 20.8, Erdoğan'a ise yüzde 18.7

veriyorlardı. Peki seçimlerde kim kazandı? Anketler değil, Erdoğan kazandı. Erdoğan yüzde 25.19'la seçimi alırken, İlhan Kesici yüzde 22.14'le ikinci olmuştu. Anketlerin favori gösterdiği Zülfü Livaneli ise yüzde 20.30'la ancak üçüncü olabilmişti.

YİNE KONDA

Gelelim cumhurbaşkanlığı seçimlerine. Konda 40 yıllık itibarını yerle bir etmiş, Kılıçdaroğlu'nu 5.6 puan önde çıkarmıştı. Konda'nın son hafta anketine göre Kemal Kılıçdaroğlu yüzde 49.3, Erdoğan yüzde 43.7 çıkıyordu. Ne oldu?

Erdoğan yüzde 52.18'le kazanırken, Kılıçdaroğlu yüzde 47.82 alabildi.

Konda bu kez de boş durmadı. Ekrem İmamoğlu'nu 7 puan önde gösterdi. Konda'nın anketine göre Ekrem İmamoğlu diyenlerin oranı yüzde 46.1 olurken, Murat Kurum diyenlerin oranı yüzde 38.8 çıkıyor.

Lütfedip son hafta anketi yayınlamamışlar. Yayınlasalar herhalde bu hızla yüzde farkı yüzde 10'a çıkarırlardı.

YİNE METROPOLL

Bu seçimlerde Konda'nın yerini Metropoll aldı. Metropoll, Ekrem İmamoğlu'nu yüzde 43'ten aldı önce yüzde 47.9'a, sonra ise yüzde 48.6'ya çıkardı. Şimdi ise İmamoğlu ile Kurum arasındaki farkın yüzde 11.6'ya ulaştığını ilan ediyor. Sandık başına gitmeye şurada 48 saat kaldı. Özer hocam hadi son bir gayretle şunu yüzde15 yapar mıyız?

KILIÇDAROĞLU DEMİŞLERDİ

Metropoll, cumhurbaşkanlığı seçiminde de 9-10 Mayıs tarihli anketinde Kılıçdaroğlu'nu yüzde 49.1 çıkarıyordu. Erdoğan'a ise yüzde 46.9 verilmişti. Kılıçdaroğlu'nun ilk turda kazanmaya çok yakın olduğunu ifade ediyordu. Ama Özer Sencar seçimlerden sonra verdiği bir röportajda, 14 Mayıs öncesi Kılıçdaroğlu'nun yüzde 45'i bile göremediğini söyledi. Acaba Özer Sencar, yerel seçimlerden sonra da benzer bir değerlendirmeyi İmamoğlu için yapar mı?

ANKETİ SANDIK YAPACAK

Anketler üzerinden algı operasyonu tek yanlı yürümüyor. Bir yandan Ekrem İmamoğlu'nu çok önde gösteriyorlar. Diğer yandan Yeniden Refah Partisi'ni yüksek, DEM Parti ve İYİ Parti'yi çok düşük gösteriyorlar. Neredeyse mercek alıp DEM Parti seçmenini arayacağız. Bu başta DEM Parti ve İYİ Parti seçmenine saygısızlık. Bu anket firmalarının sicili ortada. Zamanınızı almamak için cumhurbaşkanlığı seçiminde Kılıçdaroğlu'nu yüzde 60'la kazanıyor gösteren anket firmalarını yayınlamadım. Ama arşivimde duruyor. Bu kez de Konda ve Metropoll'ü arşivime

aldım. Bakalım sandık açılınca ne çıkacak? Gerçek anketi sandıkta milletimiz yapacak.

İSRAİL'E SİLAH SATIŞI YALANI

Ömrü hayatı Erbakan'a hakaret etmekle geçenler, 28 Şubat sürecinde bir avuç gökyüzünü Erbakan'a dar edenler, başbakanlıktan düşürülmesi ve hapse girmesi için çaba gösterenler şimdi Erbakancı kesildi. Hayatı boyunca Filistin davasının yanında durmayanlar, İsrail ve ABD şakşakçılığı yapanlar ise şimdi Filistin fatihi kesildiler.

Erdoğan'ın Filistin davasına yaptığı hizmetin zekâtına yetişemeyecek olanlar şimdi laf söylemeye kalkışıyor.

Erdoğan, Davos'ta Şimon Peres'e "One minute" çektiği zaman "AK Parti'yi bilmeyiz ama Erdoğan bitti" diyenler şimdi Filistin bülbülü kesilmişler.

SİLAH GÖNDERİYOR YALANI

Hamas'ı terör örgütü olarak ilan edenler şimdi Gazze'yi dillerinden düşürmüyorlar. Neymiş efendim Türkiye'den İsrail'e silah gidiyormuş. Mühimmat gidiyormuş. Bunu sahte TÜİK hesapları üzerinden yayınladıkları listelerle kanıtlamaya çalışıyorlar.

SAVUNMA BAKANLIĞI'NIN AÇIKLAMASI

İsrail'le savunma alanında işbirliği iddiaları üzerine Savunma Sanayii Başkanlığı, İsrail ile savunma alanında hiçbir faaliyetinin bulunmadığını açıkladı.

Milli Savunma Bakanlığı, İsrail ile askeri eğitim, tatbikat ve savunma sanayisi işbirliği dahil hiçbir faaliyetinin bulunmadığını ilan etti.

BARUT DEĞİL ÇAKMAK GAZI

Ticaret Bakanlığı barut ve patlayıcı maddeler başlığı altında gösterilen kalemlerin jel yakıt ve çakmak gazı olduğunu duyurdu.

İsrail'in resmi verilerini yayınlayan COGAT'a göre Türkiye, Gazze'ye en çok yardım yapan ikinci ülke konumunda. Gemilerimiz, yardım TIR'larımız vızır vızır çalışıyor. Hem biz öyle havadan paraşütle atmıyor, yardımlarımızı Gazze'ye ulaştırıyoruz.

İşgalci İsrail, Filistin'in doğrudan irtibat kurmasına engel olduğu için Filistin'e gönderilen ihraç malzemeleri İsrail gümrüğünden giriş yapıyor.

İsrail'de yaşayan Filistinliler de var. Hatta İsrail Parlamentosu'nda temsil ediliyorlar. Filistinli işadamlarının bir kısmının İsrail ambargosu nedeniyle İsrail'de kurduğu şirketler üzerinden ticaret yaptığı da ayrı bir gerçek.

FİLİSTİN'İN SESİ OLDUK

Türkiye tarih boyunca Filistin'in, bu felakette ise Gazze'nin sesi oldu.

İsrail'in savaş suçlusu ilan edilip Netanyahu ve savaş kabinesinin yargılanması için Lahey'de kurulan Adalet Divanı'na bilgi, belge ve kanıt olarak en büyük katkıyı yapan ülkeyiz.

İslam İşbirliği Teşkilatı ve Arap liginin ortak toplantısında 7'li temas grubunu oluşturup, Batı'lı ülkeler nezdinde diplomatik temaslara öncülük eden ülkeyiz.

BM Genel Kurulu'nda İsrail'le ilgili yaptırım kararlarının alınmasında öncülük eden ülkeyiz. İlk ateşkesin sağlanmasında önemli katkılarımız oldu.

FİLİSTİN DAVASININ SAVUNUCUSU

Hülasa Recep Tayyip Erdoğan Gazze'ye ateş düştüğünde onu yüreğinde hissedenden bir liderdir.

Gazze'yi bilmeyenler, Hamas'ı terör örgütü olarak görenler, Filistin'e sırt çevirip İsrail dostu olanlar seçim gelince Filistin davasını keşfettiler. Bunları Yeniden Refah seçmenini kışkırtmak ve seçimlerde Erdoğan'a zarar vermek için yapıyorlar. Erdoğan demek Filistin davasının dünyadaki sesi demektir. O ses susmamalı.

İbrahim Kahveci

MOSSAD ajanı TÜİK mi?

TV kanalında Ticaret Bakanı Ömer Bolat ile programa giriş cümlesi; “Bir kısım FETÖ’cü ve PKK’lı hesaplar...”

AK Parti’nin zorlandığı her konuda sığındığı tek liman burası oldu. Karşılarındakini derhal FETÖ’cü ve/veya PKK’lı ilan ederek kurtuluyorlar. 15 Temmuz’un büyük nimeti...

Son örnek İsrail ile ticaret.

Kasım ayında 319 milyon dolara düşen ihracatın aralık ayında %35 artışla 429 milyon dolara yükseldiğini yazmıştım. Sonrasında Ticaret Bakanı Ömer Bolat “Biz o malı İsrail gümrüğünden geçiyor ama aslında Filistin’e gönderiyoruz” açıklamasında bulunmuştu.

Ana argüman şuydu: İsrail, Filistin Devletini tanımadığı için Filistin’e giden mallar İsrail gümrüğünden geçiyor. Hatta İsrail topraklarında da yaşayan 2,2 milyon Filistinli dahil bizden mal alıyor.

Önceki gün Ömer Bolat yeni bir açıklama daha yaptı. İsrail ile yaşanan ticareti deşifre edenler için “Marjinal unsurlar, fake hesaplar” diyerek bunları İsrail istihbaratının da desteklediğini bildirdi.

1-İsrail ile ticareti en fazla yazanlardan biri olarak söyleyeyim: Fake değilim; adım soyadım ve ne olduğum belli. Hatta bir dönem Ömer Bolat’ın yönetici olduğu Albayrak Grubu’nun sahibi olduğu Yeni Şafak Gazetesi’nde yazarlık ve ekonomi bölüm şefliği yapmıştım. Bir bakıma Ömer Bolat ile mesai arkadaşlığımız bile oldu.

2-Açıkladığımız bilgiler ajanlık bilgisi değil ki; TÜİK verileri...Ve bu verileri ifşa ederek Türkiye’nin İsrail’e desteği kırılmak isteniyor.

Dün KARAR Gazetesi sayfalarımızda şu haberi gördünüz: Silah malzemeleri, çelik, barut vs gibi ürünleri Filistin mi alıyor?

Aslında herkesin bildiği şeyleri tekrar tekrar ispatlamak zorunda kalıyoruz. Şimdi size TÜİK verilerinden durumu yeniden arz edeyim:

İsrail ve Filistin'le ticaretimiz (bin dolar)			
İhracat	Oca.24	2023	2022
İsrail	349.651	5.422.787	7.032.339
Filistin	13.126	132.369	126.816
Pay %	3,8	2,4	1,8
İthalat			
İsrail	140.946	1.641.023	2.451.736
Filistin	5.566	22.138	12.179
Pay %	3,9	1,3	0,5

Olay aslında çok basit. TÜİK Filistin ile ticareti de yayınlıyor. Geçen yıl 5,4 milyar dolar İsrail'e mal satarken Filistin'e 132 milyon dolarlık mal satmışız. Ama sıkışınca "İsrail'e değil, Filistin'e satıyoruz" diye savunma yapıyorlar.

Önceki gün Osman Nur Kabaktepe'de TÜİK hesaplarını montaj vs demişti. Ömer Bolat'ın İsrail ajanlığı söylemini de ekleyince sanırsız ortaya farklı bir TÜİK çıkıyor.

Acaba TÜİK İsrail ajanlığı kurumu olmasın! Mesela TÜİK MOSSAD'ın bir yan kuruluşu olabilir mi!

Neden şaşıyoruz ki, TÜİK verilerini kullananlar için FETÖ-PKK ve son olarak İsrail ajanlığı suçlamasını yapıyoruz ya... Daha ne olsun.

Aklıma rahmetli Şükrü Kızılot'un anlattığı fıkra geldi. Aynen oradan nakledeyim:

Adamın biri "Kurban" konusunu anlatıyormuş:

"Çocuğu olmayan Hazreti Davut, Allah'a dua etmiş ve 'Yarabbim bana bir kız çocuğu ver, onu sana kurban edeyim' demiş... Dua tutmuş; Davut, kızının adını Ayşe koymuş... Gel zaman git zaman, çocuğun kurban edileceği zaman gelmiş. Hz. Davut kızı yatırmış, tam boğazını kesip kurban edecekken Azrail gökten bir keçiyle çıkagelmiş ve 'Kızı bırak, al bu keçiye kurban et' demiş...»

29.03.24

Dinleyenlerden biri dayanamamış: “Yahu bunun neresini düzelteyim... Hz Davut değil Hz İbrahim, kız değil erkek, Ayşe değil İsmail, Azrail değil Cebrail, kurban edilen de keçi değil koç olacaktı!”

Bizim İsrail ile işimiz de döndü tam bu fıkraya.

Bakalım ne zaman düzeltecekler...?

Siyonist İsrail’in Filistinli soykırımı sürerken aklımıza rahmet Necmettin Erbakan’ın sözler geliyor: “**Onlara oy vermek demek İsrail oy vermek demektir**”